

Haraksì e shuar?

Dhe erdhi hera për tatëmadhin të silljë përjashta të nipin. I pari, ai i embrit. Kish shumë qerò që djali ia kërkoi këtë shëtitje, por urtësia prisjë të sosjë dimbri i ftohtë dhe se dielli të hypej më lartë në qiell. Nani, pra, mënd të zëjë fill t'ë zbulojë botën më atëj se së mbrojturës gjitonize.

Një puhë e vakët hiqej nga Fusha e Shejtes Katarinë ndaj Xaravulit tue lëmuar mushkun e nglakuam me barrën e gjyshtit mbi burroren dhe të djalit prapa mbi kurrizin, ndërsa arrënin te ngastra e shpëtuar nga shkurraja dhe e liruar nga gurët: Llazi. Glatë brinjës së malit, të pështruar me lisa dhe gështenja, i fanitëshin djalit shkëmbe të mbështetme mbi rroka dhe gorromima, që i dukeshin lugate të llavët të lashtë të tërbuam, protagonistë luftërash akrobatike në vetmì.

Hyrën te vreshta nëpër një shtek të ngushtë në mes të ferrave, akaceve dhe fiqve detarë që nga mot të rritur ndër gurët e shkukur nga fusha dhe të vënë përreth kufirit. Pak më brënda, shi te angona kalivja, e zakonshmja barakë gurësh pa këlqere të vënë në rreth dhe të pështruar nga një kuverticë e lartë konike kallmesh. Te sheshthi përpara derës një gurë i math kubik dhe te një angonë një furnel murature për të ngrohur te zjarri të paktit të ngrënë, ushqim për lodhjen e rëndë.

Ngë kish as një fill bari te gjithë vreshta, e mbajtur e pastër si një klisë. Dhrëtë ishin vënë një për një dhe të mbajtura të drejta me një hu kallmi, të gjera aq sa mën't'i shkojë një mushk. Një diz te pjesa e lartë mbajë degëzat e glata për të bërë një *kukllë* (pupë) të veshur me fletë të gjera. Këtù e këtjè gjeje pemë dardhash, fiqsh, kërshtë, amarelesh dhe një arrë madhështore. Kish edhe gjithë rrethas llargu për të mbjellë qiqra dhe thjerrë. Dy gurrëza uji gufonin nga dheu dhe ishin mbjedhur nga dy kutizë muri kubike vënë në tokë, të hapët nga njera anë nga e cila nxirrej ujë për të pirë me lopatëza fiqsh detarë të thajtura me formë kupe.

Mbjodhën bashkë ca amarele, fij bari për të dërtypur një cikë të nguqëm me një shijim të ashpër por të këndshëm dhe ndonjë degëzë qiqrash. Bishtajat ishin plot me farën nanimë e ngurthosur dhe jehonin të hareshme si lojëra. Noni, pra, u vu të shërbejë e djali vejë tue zbuluar botën e re e qosme nga të pasosmet mundësi lozjeje. Qerò shkoi shpejt. Pra noni për të vërtetuar simptomat e urisë vërejti orën xhepi, la punën e tij, vuri mbi altarin guri bukën, verën dhe një copë djathët. Dhe ndezi zjarrin te furneli për të ngrohur supën kungujsh dhe patatesh brënda gavetës së prurë gati nga shpìa. U desh(të) ca qerò për sa t'u ngrohur supa. Ajri kish vatur tue u mbluar me kundërmimin e saj dhe djali bëjë festë të padurueshme...

Gjithnjë bashku u fanitën nga i ngushti shtek dy burra mëkëmbë: njeri, plak me duart lidhur me zinxhira, (t)jetri me një mill revoleje te rripi që xarisjë të parin, plakun.

Djali, i trëmbur, rrodhi nga noni tue u kumbisur kofshëvet. Gjyshi si i frymëzuam ia bëri të thëshjë vetëtimthi: «A manciari! (hani me ne!)». Formulë rituale grishjeje për të ndajtur tryesën buke me të huajt. Banditi, tue hequr plakun, u qas te tryesa pa pipitasur e më shpejt se sa thuhet llupi të ngrënit e kulloi gjithë verën e vucotes.

Pra, menjëherë, ashtu si ishin fanitur, u zhdukën të dy te të gjelbërit e bimësisë, tue vazhduar te transferimi i të rrëmbyerit: llargu vetëm pak metre nga rrugët e asfaltuame vazhdimisht të patrulluame me 'Guxi' e me 'Kampanjole' në pajisje të policisë dhe të karabinierëvet.

Ushtarët e 24-ti Regjiment Artilerì Fushore kishin fushimin aty pë'krahu, nënd ullinjte e Sklicës.

Djali...

___21.11.12

Aurora svanita?

E venne il tempo per il nonno di portare in campagna il nipote. Il primo, quello del nome. Da molto tempo, il bimbo gli chiedeva questa gita, ma la saggezza attendeva la fine del freddo inverno e che il sole salisse più alto nel cielo. Ora, dunque, poteva iniziare ad esplorare il mondo al di là del protetto piccolo vicinato.

Una tiepida brezza saliva dal Piano di Santa Caterina verso il Monte Saravulli accarezzando il mulo gravato dal peso del nonno sul basto e del bimbo di dietro a cavalcioni sulla groppa, mentre raggiungevano la contrada sottratta alla boscaglia e spietrata: Llazi. Lungo la costa del monte, ricoperto di querce e castagni, apparivano al bimbo rocce appoggiate in bilico sul vuoto, che gli sembravano antichi inquietanti fantasmi, protagonisti di acrobatiche lotte solitarie.

Entrarono nella vigna attraverso un angusto varco tra i rovi, le acacie e i fichi d'India cresciuti da molto tempo tra le pietre tolte dal campo e messe tutt'intorno a confine. Appena dentro, ecco nell'angolo *kalivja*, il consueto capanno di pietre a secco poste in tondo e sormontate da una alta copertura conica di canne. Nello spiazzo antistante una grossa pietra cubica e in un angolo un fornello di muratura per scaldare al fuoco il misero cibo, sostegno per la dura fatica.

Non c'era un filo d'erba nel campo, tenuto pulito come una chiesa. Le viti erano messe ad alberello solitario e sorrette ad una ad una da un tutore di canna, distanziate giusto a farci passare un mulo. Un legaccio nella parte alta manteneva i lunghi tralci a formare una *pupa* di pampini. Qua e là alberi di pere, fichi, ciliege, amarene e un maestoso noce. C'era anche lo spazio sul bordo per seminare ceci o lenticchie. Due piccole sorgive d'acqua sgorgavano dal terreno ed erano raccolte da due cubici tabernacoli appoggiati al suolo, aperti su un lato da cui si attingeva per bere da pale di fichi d'India rinsecchite a forma di coppa.

Raccolsero insieme un po' d'amarene, fili d'erba da masticare un po' rossicci di un sapore aspro ma gradevole e qualche ramo di ceci. I bacelli erano ripieni del seme già ingranato e risuonavano allegri come giocattoli. Il nonno si mise, poi, al lavoro e il bimbo andava scoprendo il ricco nuovo mondo dalle infinite possibilità di gioco. Il tempo trascorse veloce. Poi il nonno a conferma dei sintomi della fame guardò l'orologio a catena del gilé, lasciò la sua occupazione, mise sull'altare di pietra il pane, il vino ed un tocco di formaggio. E accese il fuoco nel fornello per scaldare la zuppa di zucchine e patate dentro la gamella portata pronta da casa. Un raro fresco vento del Golfo portò il suono delle campane di mezzogiorno.

Ci volle un po' perché la zuppa si scaldasse. L'aria si era andata riempiendo della sua fragranza e il bimbo faceva impaziente festa...

Tutt'a un tratto apparvero dal varco due uomini a piedi: uno, vecchio con le mani legate con una catena, l'altro con un fondina di pistola alla cinta che trascinava il primo, il vecchio.

Il bimbo, intimidito, corse verso il nonno appoggiandosi alle sue gambe. Il nonno come ispirato riuscì a dire d'un fiato: «A manciari! (favorite!)». Rituale formula di invito a condividere la mensa. Il bandito, strattonando il vecchio, si accostò alla mensa senza proferir verbo e in men che non si dica si sbafò il cibo e si scoldò il vino del bariletto.

Poi, subito, così come erano apparsi, scomparvero entrambi nel verde della vegetazione, proseguendo nell'infame traduzione del sequestrato: lontano appena pochi metri dalle strade carrozzabili continuamente percorse dalle Guzzi e dalle Campagnole in dotazione alle forze dell'ordine. I soldati del 24° Reggimento Artiglieria da Campagna erano accampati lì di fianco, sotto gli ulivi della Sclicca.

Il bimbo.....

____21.11.12